

Sylwia Danecka

SPEKTRUM ZABURZEŃ AUTYSTYCZNYCH

Autyzm jest całościowym zaburzeniem rozwoju trwającym całe życie. Choć opisany został w latach czterdziestych ubiegłego wieku, jego przyczyny nadal nie są dostatecznie znane. Zaburzenia autystyczne mają bardzo zróżnicowany charakter i dlatego w literaturze używa się określenia *spektrum zaburzeń autystycznych*. Warunkiem postawienia diagnozy jest pojawienie się nieprawidłowości w zakresie interakcji społecznych, komunikacji oraz w zachowaniu. Choć autyzm zdiagnozować można już u bardzo małych dzieci, to czasami rozpoznaje się go również u nastolatków, a niekiedy nawet u osób dorosłych. Nie ma możliwości całkowitego wyleczenia, jednak szanse poprawy są zdecydowanie większe przy wdrożeniu wczesnej terapii uwzględniającej potrzeby i problemy dziecka. Wprowadzając odpowiednie, indywidualnie opracowane programy terapeutyczne i edukacyjne, można lepiej przystosować dziecko do samodzielnego funkcjonowania w przyszłości. Pracując z uczniem autyzmem należy wziąć pod uwagę, że obserwowane objawy zmieniają się wraz z jego rozwojem. Istotne jest również odpowiednie wspieranie rodziców i całego otoczenia dziecka.

Literatura dotycząca spektrum zaburzeń autystycznych jest dość obszerna, powszechnie dostępna i nieustannie uaktualniana. Dodatkowo wiele informacji dotyczących tego zagadnienia znaleźć można na stronach internetowych, z których na szczególną uwagę zasługuje www.synapsis.waw.pl. Wszystkim chętnym (zarówno rodzicom, jak i nauczycielom) polecam również kilka *łżejszych* lektur wartych przeczytania:

W naszym domu – Jodi Picoult

Jest to opowieść o Jacobie – nastolatku z zespołem Aspergera i jego rodzinie. Autorka opisuje zamiłowanie głównego bohatera do kryminalistyki i rozwiązywania zagadek z nią związanych. Przedstawia nam chłopaka pojawiającego się w miejscach, w których policja prowadzi śledztwa. Opisuje jego przyzwyczajenia i reakcje na odstępstwa od codziennej rutyny. Stara się przybliżyć czytelnikowi nie tylko charakterystyczne cechy zespołu Aspergera, ale również zwrócić uwagę na rodzicielskie zmagania z wychowaniem niepełnosprawnego syna. Co niespodziewane, pisze także o bracie Jacoba i jego emocjach wywołanych koniecznością przebywania z dość *oryginalnym* bratem.

Z miłości do Ani: Krzyk i wyzwolenie – James Copeland

Książka jest relacją rodziców autystycznej Ani z walki o zdrowie i *normalność* córki. Opiekunowie dziewczynki przez długi czas nie wiedzieli, że ich dziecko jest autystyczne – w tamtych czasach autyzm nie był diagnozowany tak powszechnie, jak obecnie. Rodzice nie mogli liczyć na specjalistyczne wsparcie i sami próbowali *dotrzeć* do swojego dziecka. Droga, którą przebyli, została uwieczniona sukcesem. Ich córka wyrosła na fantastyczną dziewczynę, której udało się znaleźć wspólny język z rodzicami i braćmi.

Gdybym mógł z Wami rozmawiać... Autystyczny chłopiec szuka porozumienia – Dietmar Zöller

Książka została napisana przez autystycznego chłopca, który chciał w ten sposób opowiedzieć, w jaki sposób żyje się z autyzmem. Dietmar w napisanych przez siebie listach, próbuje przybliżyć innym swój świat, przekazać co czuje, wytłumaczyć swoje zachowanie, nad którym czasami nie panuje. Autor opisuje również, w jaki sposób wspierała go matka, dzięki której stał się bardziej dojrzały i samodzielny.

Przebudzenie naszego syna. Zwycięstwo miłości nad chorobą – Barry, Neil Kaufman

Jest to rzetelne udokumentowanie zmian zachodzących w autystycznym chłopcu o imieniu Raun. Zmian wywołanych pod wpływem terapii opartej na akceptacji i miłości. Rodzice chłopca nie mogli liczyć na pomoc z zewnątrz i sami opracowali dla swojego syna terapeutyczny plan. Autorem książki jest ojciec głównego bohatera – psycholog, a sama lektura zastrzykiem pozytywnej energii dla wszystkich rodziców i terapeutów.

Kontynuacją **Przebudzenia...** jest **Uwierzyć w cud**, w którym państwo Kaufmanowie próbują pomóc innym rodzicom wychowującym autystyczne dziecko.